

Казка про лелек та Павлика-мандрівника

Іван Багряний

І
Летіли лелеки
У краї далекі.
Мають крилечками
Помежи хмарками,
Ой, та й попід небесами.
Жили — не тужили, —
З Павликом дружили.
Самі полетіли,
Павлика лишили,
Тяжко ж його зажурили.
Не летіть, лелеки,
У краї далекі!
Будемо гуляти,
Разом зимувати, —
Є в мене санки і лещата.
Є в мене рушниця
І шабля-сестриця,
Є і лук і стрілки,
Зостаньтеся тільки.
Буду, буду я вас захищати.
Озвались лелеки
До нього здалека:
Ні на тих лещатах,
Ані на санчатах
Ми не вмієм, милий, гуляти.
Всі ми довгоносі,
Та ще й ноги босі, —
Як нам зимувати,
В снігах потопати?
Де ж ми візьмем чоботята?
Павлику, наш друже,
Не журися дуже:
Як сніжок розтане,
Як зима пролине,

Ми поприлітаєм
Знов на Україну.
З білими хмарками,
Разом з ластівками
Ми поприлітаєм
О весняній днині,
Бо немає краще,
Як на Україні!
А як будем знову
В вирій вирушати,
Тоді, може, візьмем
Павлика гуляти.
Як буде слухняний
Та буде хороший,
Та в своїй мамі
Дозволу попросить.

II
Одійшли морози,
Одійшли пороші.
Павлик був розумний,
Чемний і хороший.
Слухав татка й маму
І любив звірята,
І малу сестричку,
Голуби й крільчата!
Виглядав з віконця,
Поглядав далеко:
Чи не прибувають
З вирію лелеки?
Уже прибувають,
Крилочками мають,
Радісно з весною
Всіх поздоровляють!
І звили гніздечко
Ось-де на тополі.
Близько біля хати,
В Павлика надворі.
Цілі дні клекочуть —
Дзьобами стукочуть.
І лелека-батько,

І лелека-мати...
Ось уже в гніздечку
Малі лелечата,
Малі лелечата —
Прехороші діти.
Підіймають вгору
Дзьобики розкриті.
Кличуть батька й маму,
Чом вони не бавлять?..
А внизу радіє —
Береже їх Павлик.
В нього лук і стрілки,
Шабелька при боці...
Отакі бувають
Козаки-молодці!
Записавсь одразу
В козаки завзяті,
Щоб ніхто не скривдив
Малі лелечата.
Ой, прийшли уранці
Вовки-сіроманці:
— "Де тут є пташата —
Малі лелечата?.."
Батько, мати в полі —
Нічого не бачать.
Плачуть малі діти —
Лелечата плачуть.
Стали розбишаки
Гніздо руйнувати,
Гніздо руйнувати,
Діток забирати.
Не чують лелеки,
По полю гуляють,
Діточкам маленьким
Гостинці збирають.
Як узяв тут Павлик
Та як стрельнув з лука!
Та й улучив вовка
Поміж самі вуха!
А тую вовчицю —
В саму потилицю!

А тії вовчата —
Поміж оченята.
"НЕ ХОДІТЬ!
ЗАБИРАТЬ!
ЛЕЛЕЧАТА!"
Зраділи лелеки —
І батько, і мати:
Павлика ж ми будем
Повік шанувати!
Заберем з собою
За море гуляти.

III
Летіли лелеки
За море удруге,
Забрали з собою
І малого друга.
Летіли далеко
Попід небесами,
Попід небесами,
Помежи хмарками.
Дзьобом стукотіли,
Крильми тріпотіли, —
У далекий вирій —
В Африку летіли.
А поперед ними
Та й понад морями
Ластівки моторні
Несли телеграми:
Телеграма в вирій:
"Збирайтеся, звірі,
Куці й довгохвості!
ЗУСТРІЧАЙТЕ
З УКРАЇНИ ГОСТІ!.."
Слони прочитали
І сурмити стали:
"ЗБИРАЙТЕСЯ, ЗВІРІ
ЧОРНІ, БІЛІ Й СІРІ.
БУДЕМО ВІТАТИ,
БУДЕМ ЗУСТРІЧАТИ,
ГОСТЕЙ З УКРАЇНИ

ШАНУВАТИ".

Чорні крокодили
К морю виходили
І гіпопотами
Прибули з квітками.
Мавпи і жирафи,
І ногаті струсі —
Прибули і дітки,
І старі матусі.
І смугасті зебри,
Грубі носороги
Посідали рядом
Підібгавши ноги.
Тут іще й акула
Хвостиком майнула,
З моря виходила,
Речі говорила.
З нею всі малята —
Дрібні акулята, —
Назбирали в морі
Подарунків гору.
Засурмили сурми,
Захитались скелі —
Павлика стрічати
Слон іде веселий,
А за ним малятко —
Мале слоненятко, —
Носиком киває,
Павлика стрічає,
Так усі стояли,
Квітками махали —
Гостей з України зустрічали.

IV

Так оце та Африка?!
Так оце той вирій?!
Ходить, ходить сонечко
По пустелі сірій.
Попереду — море,
А позаду — гори,
Межи ними один пісок,

Горе ж мені, горе!
Кам'яні доріжки
Покололи ніжки.
Від жари в пустині
Пухирі на спині.
— НІ, НЕМАЄ КРАЩЕ
В СВІТІ, ЯК НА УКРАЇНІ!
Шкіра посмалилась,
Ніжки натрудились,
Оченята без матусі
Тяжко занудились.
Тут піски гарячі,
Тут страшні пустині.
Ні, немає в світі краще,
Як на Україні.
Тужить Павлик з горя
Край синього моря,
В море поглядає.
А море безкрає.
Павлика втішають
Мавпи й носороги,
І смугасті зебри,
Й струсі довгоногі,
Чорні крокодили
І гіпопотами...
Ластівки приносять
З дому телеграми:
"Повертайсь, бурлаче,
Годі мандрувати,
Бо скучає батько
І сумує мати.
Час уже додому
З мандрів повертати".
І радіє Павлик,
І кричить здалека:
"Скоро вже додому
Полетять лелеки!
А поки — цілую
Сестричку і маму!..."
Ластівка моторна
Несе телеграму.

V

Погостили досить —
Час уже вертати.
Вийшли, вийшли проваджати
Їх усі звірята.
Чорні крокодили
К морю виходили
І гіпопотами
Прибули з квітками.
Мавпи і жирафи,
І ногаті струсі —
Пустотливі дітки
І старі матусі.
І смугасті зебри,
Й грубі носороги
Посідали рядом,
Підібгавши ноги.
Тут іще й акула
Хвостиком майнула,
З моря виходила,
Речі говорила.
З нею всі малята, —
Дрібні акулята, —
Назбирали в морі
Подарунків гору.
Засурмили сурми,
Захитались пальми, —
Павлика прощати
Слон іде печальний,
А за ним малятко —
Мале слоненятко
Слізоньки втирає —
Павлика прощає.
Так усі стояли,
Квітами махали
І на Україну
Друга проваджали.
Проваджали друга
В ранішню годину.
"ОЙ, ВІЗЬМИ З СОБОЮ
Й НАС НА УКРАЇНУ!"

VI

Летіли лелеки
Із країв далеких,
Помежи хмарками,
Попід небесами,
Через сині гори,
Через Чорне море...
Не боявся Павлик,
Бо не знав тут горя.
У лелеки крила
Дужі та широкі,
В небесах літають
Швидко і високо...
А на Україні
Зажурилась мати:
"Щось нашого сина
З мандрів не видати!"
Коли тут — лелеки!
Прибули здалека!
Приземлитись хочуть,
Дзьобами стукочуть,
Дзьобами стукочуть,
Крилочками мають —
Всіх поздоровляють.
Всіх поздоровляють!
Матінку стареньку
І сестру маленьку,
І біленькі хати,
І сади строкаті,
І степи широкі
Золоті та сині...
Ой, немає краще,
Як на Україні!
Спустились лелеки
Посеред левади.
Павлика стрічають
Всі живі і раді:
Батько і матуся,
Лесик і Настуся,
Крілик і крільчата,
Півник і качата...

І сміються збоку
Радісно лелеки,
Як усі питають
Про краї далекі.
Весело сміється
Сонечко надворі —
Павлик подарунки
Всім привіз з-за моря:
Лесикові — мила
Й лист від крокодила.
А малій Настусі —
Пір'їнку від струся.
Квіти має мама
Від гіпопотама.
Тато ж що здобули?
Мушлю від акули,
Ще й від носорога
Кремінь для кресала...
Стільки подарунків
Африка прислала.
Решта ж мають квіти
І від всіх привіти,
Від усіх привіти.
А лелеки дружньо
Лагодять хатину,
Ще й нову будують —
Дбають цілу днину.
По зелених луках
З Павликом гуляють,
Радісно з весною
Всіх поздоровляють:
І червоні маки,
І волошки сині...
Ой, немає краще,
Як на Україні.
Голубі озера
І пісні пташині...
ОЙ, НЕМАЄ КРАЩЕ,
ЯК НА УКРАЇНІ!